

Chuẩn đầu ra và những vấn đề quản lý hoạt động thực tập cuối khóa của học viên ở Trường Sĩ quan Chính trị đáp ứng chuẩn đầu ra

Đỗ Nguyên Kim*

* Thiếu tá, Học viên, Hệ Đào tạo sau đại học, Học viện Chính trị

Received: 16/9/2024; Accepted: 4/10/2024; Published: 15/10/2024

Abstract: Outcome-oriented training is the general trend of modern education. At Political University, a final internship is a very important factor, directly affecting the quality of outcome standards. In order for this activity to be of quality and effectiveness, it is necessary to properly manage the students' final internship activities.

Keywords: Outcome standards; final internship; student; Political University

1. Đặt vấn đề

Thực tập cuối khóa (TTCK) là một nội dung quan trọng trong chương trình đào tạo của các nhà trường quân đội; là khâu bắt buộc để thực hiện nguyên lý học đi đôi với hành, lý luận gắn liền với thực tiễn; là điều kiện để học viên vận dụng những kiến thức đã được trang bị trong nhà trường vào thực tiễn hoạt động tại đơn vị. Trường (SQCT) là cơ sở đào tạo đội ngũ cán bộ chính trị cấp phân đội cho toàn quân. Tổ chức TTCK cho học viên là một trong những nội dung, hình thức huấn luyện cơ bản, quan trọng trong quy trình giáo dục, đào tạo (GD, ĐT) tại Nhà trường nhằm quán triệt và thực hiện tốt phương châm: “Học đi đôi với hành, lý luận gắn liền với thực tiễn”. Nghị quyết Đại hội Đại biểu Đảng bộ Trường SQCT lần thứ X nhiệm kỳ 2020 – 2025 đã xác định: “Tăng cường công tác tổ chức, quản lý, tích cực bồi dưỡng phương pháp tự học, kỹ năng thực hành, nghiên cứu của học viên” (1). Do đó, quản lý hoạt động TTCK của học viên là một yếu tố hết sức quan trọng, ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng chuẩn đầu ra; đây là nhiệm vụ có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong quá trình GD, ĐT của Nhà trường hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Chuẩn đầu ra và hoạt động TTCK của học viên ở Trường SQCT đáp ứng chuẩn đầu ra

* Khái niệm chuẩn đầu ra

Thuật ngữ chuẩn đầu ra xuất phát từ thuật ngữ tiếng Anh là (Expected Learning Outcome) dựa theo tiếp cận của lý thuyết giáo dục và kết quả đầu ra ở nhiều quốc gia trên thế giới. Đây là yêu cầu tối thiểu về kiến thức, kỹ năng, mức độ tự chủ và trách nhiệm

cá nhân mà người học đạt được sau khi hoàn thành chương trình đào tạo, được cơ sở giáo dục cam kết với người học, xã hội và công bố công khai cùng với các điều kiện đảm bảo thực hiện.

Tại Việt Nam, khái niệm về chuẩn đầu ra được Bộ Giáo dục và Đào tạo đề cập: “Chuẩn đầu ra là quy định về nội dung kiến thức chuyên môn; kỹ năng thực hành, khả năng nhận thức công nghệ và giải quyết vấn đề; công việc mà người học có thể đảm nhận sau khi tốt nghiệp và các yêu cầu đặc thù khác đối với từng trình độ, ngành đào tạo” (2). Luật giáo dục của Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam ban hành ngày 14/6/2019 (tại Khoản 7, Điều 5, Chương I) quan niệm: “Chuẩn đầu ra là yêu cầu cần đạt về phẩm chất và năng lực của người học sau khi hoàn thành một chương trình giáo dục” (3).

Như vậy, chuẩn đầu ra tập trung vào những gì người học đạt được hơn là mong muốn của người dạy. Chuẩn đầu ra tập trung vào những gì người học có thể thực hiện khi kết thúc quá trình học. Chuẩn đầu ra được xây dựng dựa trên năng lực của người học theo vị trí việc làm sau tốt nghiệp. Chuẩn đầu ra bao gồm ba cấp độ: chuẩn đầu ra cấp trường, chuẩn đầu ra cấp chương trình, chuẩn đầu ra cấp môn học. Các cấp độ chuẩn đầu ra có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, tác động qua lại lẫn nhau. Chuẩn đầu ra của nhà trường cung cấp những định hướng để xây dựng chuẩn đầu ra của chương trình đào tạo.

* Cấu trúc của chuẩn đầu ra:

Kiến thức: Có kiến thức lý thuyết chuyên sâu trong lĩnh vực đào tạo; nắm vững kỹ thuật và có kiến thức thực tế để có thể giải quyết các công việc phức tạp.

Kỹ năng: Có kỹ năng hoàn thành công việc phức tạp đòi hỏi vận dụng kiến thức lý thuyết và thực tiễn của ngành được đào tạo trong những bối cảnh khác nhau.

Năng lực tự chủ và trách nhiệm: Có năng lực dẫn dắt về chuyên môn, nghiệp vụ đã được đào tạo; có sáng kiến trong quá trình thực hiện nhiệm vụ được giao.

Cấu trúc của chuẩn đầu ra đối với học viên *đào tạo cán bộ chính trị cấp phân đội ở Trường SQCT* bao gồm: Phẩm chất chính trị, đạo đức; Yêu cầu về kiến thức; Yêu cầu về kỹ năng; Mức độ tự chủ và trách nhiệm; Yêu cầu về tiêu chuẩn sức khỏe.

*** Hoạt động TTCK của học viên ở Trường SQCT đáp ứng chuẩn đầu ra**

Thực tập cuối khóa là một khâu quan trọng, là yêu cầu bắt buộc trong chương trình đào tạo của các đối tượng nhằm giúp học viên củng cố, vận dụng kiến thức đã học ở nhà trường vào thực tiễn các hoạt động chỉ huy, quản lý bộ đội ở các đơn vị trong toàn quân.

Mối quan hệ của chuẩn đầu ra và TTCK: TTCK giúp học viên hiểu rõ hơn về những điểm mạnh và điểm yếu của mình thông qua thực tiễn quá trình thực tập, từ đó họ có thể điều chỉnh và cải thiện kỹ năng và kiến thức để đáp ứng được chuẩn đầu ra. Khi học viên hoàn thành thực tập, Nhà trường có thể đối chiếu với chuẩn đầu ra để đánh giá xem liệu họ đã đạt được mục tiêu đào tạo hay chưa. Điều này giúp nhà trường có thể bổ sung, điều chỉnh chương trình đào tạo và chuẩn đầu ra cho phù hợp.

Từ những phân tích trên tác giả quan niệm: Hoạt động TTCK của học viên ở Trường SQCT đáp ứng chuẩn đầu ra là tổ chức đưa học viên thực hiện nhiệm vụ TTCK; giúp học viên vận dụng tổng hợp kiến thức, kỹ năng và thái độ đã được lĩnh hội trong quá trình đào tạo tại nhà trường để giải quyết các nhiệm vụ theo cương vị, chức trách thực tập được giao nhằm phát triển toàn diện phẩm chất, năng lực của học viên theo mục tiêu, yêu cầu đào tạo của Nhà trường đáp ứng chuẩn đầu ra.

2.2. Quản lý hoạt động TTCK của học viên ở Trường SQCT đáp ứng chuẩn đầu ra

**** Nội dung quản lý hoạt động TTCK của học viên ở Trường SQCT đáp ứng chuẩn đầu ra bao gồm:**

- Xây dựng kế hoạch và ban hành các văn bản hướng dẫn hoạt động TTCK đáp ứng chuẩn đầu ra: Kế hoạch TTCK của học viên ở Trường SQCT đáp ứng chuẩn đầu ra được xác định trong chương trình đào tạo của các khóa học. Khi đến thời gian TTCK theo chương trình đào tạo (học kỳ II năm thứ 5); phòng Đào tạo xây dựng kế hoạch TTCK cho học viên trình Hiệu trưởng phê duyệt và ban hành. Nội

dung kế hoạch TTCK của học viên ở Trường SQCT đáp ứng chuẩn đầu ra bao gồm: mục đích, yêu cầu tổ chức thực tập; số lượng, thời gian, cương vị và đơn vị thực tập; nhiệm vụ của các cơ quan, khoa, đơn vị và học viên thực tập; tổ chức kiểm tra thực tập. Sau khi kế hoạch được Hiệu trưởng Nhà trường phê duyệt, các cơ quan chức năng ban hành các văn bản hướng dẫn tổ chức thực tập cuối khóa, dự trù kinh phí, vật chất, phương tiện bảo đảm; phối hợp, hiệp đồng thực tập với các cơ quan, khoa, đơn vị trong nhà trường, đơn vị nơi học viên đến thực tập để triển khai kế hoạch thực tập.

- Tổ chức thực hiện các hoạt động TTCK đáp ứng chuẩn đầu ra tiến hành qua 3 giai đoạn:

Công chuẩn bị thực tập: Phòng Đào tạo liên hệ, hiệp đồng với các đơn vị thực tập để xây dựng phương án tổ chức thực tập, bố trí chức danh thực tập theo đúng mục tiêu yêu cầu đào tạo; chủ trì hiệp đồng với các cơ quan, khoa, đơn vị phối hợp làm tốt công tác chuẩn bị; tổ chức các hoạt động ngoại khóa; huấn luyện bổ sung các nội dung thiết yếu cho học viên. Các đơn vị quản lý và học viên cuối khóa xây dựng kế hoạch và làm tốt mọi công tác chuẩn bị theo hướng dẫn của chỉ huy đơn vị và cơ quan chức năng.

Quá trình thực tập: Tổ chức đưa học viên đến các đơn vị thực tập, tiến hành bàn giao chặt chẽ cho các đơn vị. Học viên ổn định nơi ăn, ở, tiếp cận với công việc, chủ động trao đổi nắm tình hình, tìm hiểu nhiệm vụ, tổ chức biên chế, đối tượng quản lý để xác định nội dung công việc cho bản thân và thực hiện nhiệm vụ thực tập theo chức trách. *Đội ngũ cán bộ quản lý thường xuyên làm tốt công tác chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra, giúp đỡ và quản lý học viên.*

Kết thúc thực tập: Học viên chủ động viết thu hoạch thực tập theo hướng dẫn của Khoa chuyên ngành; Nhà trường chỉ đạo tổ chức chấm điểm thu hoạch; thông báo kết quả thực tập và rút kinh nghiệm thực tập bảo đảm chặt chẽ.

- Kiểm tra đánh giá hoạt động TTCK của học viên đáp ứng chuẩn đầu ra: Kiểm tra hoạt động thực tập được tiến hành thường xuyên trong suốt quá trình thực tập thông qua việc bám nắm, theo dõi của cán bộ quản lý thực tập. Ngoài ra, trong thời gian thực tập Ban Giám hiệu Nhà trường tổ chức các đoàn kiểm tra thực tập của học viên tại các đơn vị. Qua kiểm tra để kịp thời điều chỉnh, rút kinh nghiệm góp phần nâng cao chất lượng hoạt động TTCK của học viên ở Nhà trường đáp ứng chuẩn đầu ra. Nội dung kiểm tra thực tập gồm: Tinh thần thái độ trách nhiệm trong thực hiện chức

trách, nhiệm vụ; khả năng vận dụng lý luận vào thực tiễn của học viên; ý thức chấp hành kỷ luật Quân đội, các chế độ quy định của đơn vị; việc giải quyết mối quan hệ của học viên thực tập với đơn vị; công tác tổ chức quản lý, hướng dẫn của đội ngũ cán bộ.

Đánh giá kết quả TTCK được tiến hành sau khi kết thúc quá trình thực tập của học viên. Kết quả đánh giá được tổng hợp điểm do đơn vị thực tập đánh giá (hệ số 1); kết quả chấm thu hoạch do khoa chuyên ngành chấm điểm (Hệ số 4). Do đó Nhà trường phải xây dựng được một hệ thống các tiêu chí đánh giá cho các phần (kết quả thực tập ở đơn vị và chấm thu hoạch) một cách phù hợp, cụ thể, chi tiết; phối hợp chặt chẽ với chỉ huy đơn vị cơ sở nhận xét chấm điểm TTCK cho học viên bảo đảm phản ánh đúng thực chất kết quả của học viên.

** Phương pháp quản lý hoạt động TTCK của học viên ở Trường SQCT* đáp ứng chuẩn đầu ra rất đa dạng, phong phú bao gồm: Phương pháp hành chính - quân sự: Đó là các văn bản, quy chế, quy định, kế hoạch về TTCK của học viên ở Trường SQCT. Phương pháp tâm lý - xã hội: đó là thông qua mối quan hệ giữa cán bộ quản lý giáo dục, giảng viên, cán bộ đơn vị cơ sở với học viên để tác động, khích lệ và động viên học viên thực hiện tốt các nhiệm vụ trong quá trình thực tập. Phương pháp kích thích bằng vật chất và tinh thần: đó là Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường chỉ đạo các cơ quan chức năng, đơn vị phối hợp với đơn vị cơ sở tiến hành khen thưởng (tặng giấy khen), biểu dương những học viên có thành tích tốt sau khi kết thúc quá trình thực tập.

** Điều kiện phương tiện, công cụ quản lý hoạt động TTCK của học viên ở Trường SQCT đáp ứng chuẩn đầu ra:* là các văn bản quy định của Bộ Quốc phòng; quy định của nhà trường, của đơn vị thực tập; quy chế đào tạo đại học của Trường SQCT; Kế hoạch, Hướng dẫn tổ chức hoạt động thực tập của cơ quan Phòng Đào tạo; kiến thức, kỹ năng và thái độ thực hiện chức trách, nhiệm vụ của học viên. Bên cạnh đó là sự bảo đảm về cơ sở vật chất, phương tiện; sự phối hợp hoạt động của nhà trường với các đơn vị cơ sở nơi học viên đến TTCK...

2.3. Những yếu tố tác động đến quản lý hoạt động TTCK của học viên Trường SQCT đáp ứng chuẩn đầu ra

Quản lý hoạt động TTCK của học viên ở Trường SQCT đáp ứng chuẩn đầu ra bị chi phối, tác động ảnh hưởng của nhiều yếu tố khác nhau bao gồm cả yếu tố khách quan như: Chủ trương, đường lối của Đảng,

Nhà nước về đổi mới căn bản, toàn diện GD, ĐT trong tình hình mới. Sự phát triển mạnh mẽ của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, xu thế toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế. Yêu cầu, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc và xây dựng Quân đội trong tình hình mới và các yếu tố chủ quan như: Sự tác động của mục tiêu, nội dung, chương trình đào tạo đến quản lý hoạt động TTCK của học viên ở Trường SQCT đáp ứng chuẩn đầu ra. Phẩm chất, năng lực của đội ngũ cán bộ quản lý trong nhà trường trong hướng dẫn, tổ chức TTCK cho học viên. Sự quan tâm tạo điều kiện của lãnh đạo, chỉ huy nơi học viên thực tập. Phẩm chất, năng lực, trình độ nhận thức của học viên TTCK ở Trường SQCT đáp ứng chuẩn đầu ra.

Do đó, đòi hỏi các chủ thể quản lý phải linh hoạt, sáng tạo trong công tác quản lý; phát huy những yếu tố tích cực, hạn chế những tác động tiêu cực trong quản lý hoạt động TTCK của học viên ở Trường SQCT đáp ứng chuẩn đầu ra để hoạt động này được tiến hành thuận lợi, đạt chất lượng, hiệu quả cao.

3. Kết luận

Quản lý hoạt động TTCK của học viên ở Trường SQCT đáp ứng chuẩn đầu ra là vấn đề có vị trí, vai trò rất quan trọng nhằm gắn lý luận với thực tiễn, lý thuyết với thực hành; đặc biệt trong bối cảnh thực hiện đổi mới đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo trong các nhà trường Quân đội hiện nay. Đây là hệ thống những hoạt động có mục đích, kế hoạch của chủ thể quản lý tác động vào hoạt động thực tập của học viên nhằm bảo đảm cho quá trình thực tập được phát huy tối đa, có chất lượng, hiệu quả; góp phần xây dựng, bồi dưỡng phẩm chất, năng lực người cán bộ chính trị cấp phân đội, hoàn thành mục tiêu, yêu cầu đào tạo của Nhà trường. Vì vậy, để quản lý hoạt động TTCK của học viên ở Trường SQCT đáp ứng chuẩn đầu ra đạt chất lượng, hiệu quả cần phát huy tốt vai trò của các tổ chức, các lực lượng sư phạm trong Nhà trường để triển khai thực hiện đạt chất lượng, hiệu quả cao nhất.

Tài liệu tham khảo

(1) Trường Sĩ quan Chính trị (2020), *Văn kiện Đại hội đại biểu đảng bộ Trường Sĩ quan Chính trị lần thứ X*, Nxb Quân đội Nhân dân, Hà Nội, tr.23.

(2) Bộ Giáo dục, Đào tạo (2010), *Hướng dẫn số 2196/BGDĐT-GDDH ngày 22 tháng 4 năm 2010 về việc hướng dẫn xây dựng và công bố chuẩn đầu ra ngành đào tạo*, Hà Nội, tr.1.

(3) Quốc hội (2019), *Luật giáo dục 2019*, Hà Nội, tr.2.